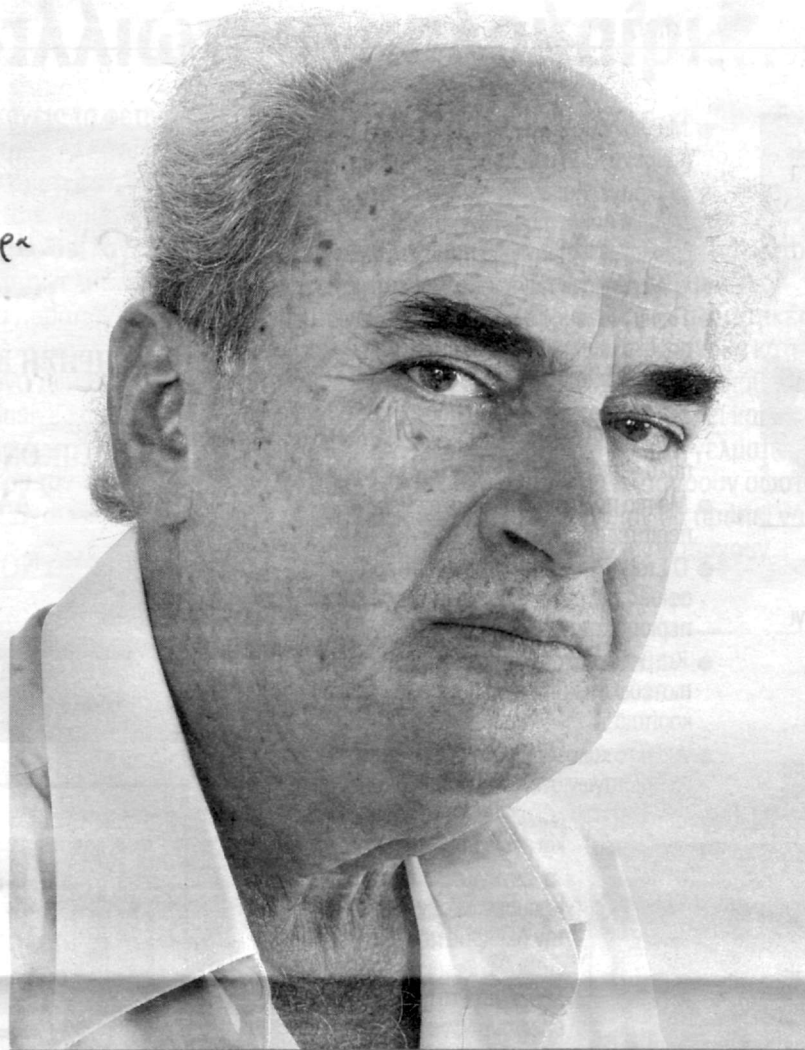

Έχει ολοκληρωθεί η ταξινόμηση και κεφαλαιώδης καταγραφή του Αρχείου της Λευκάδας για την περίοδο 1684-1864. Σε τι συνίσταται η κεφαλαιώδης καταγραφή του Αρχείου;

Το Αρχείο στην ταξινομημένη μορφή αποτελείται από 454 τρέχοντα φακέλους. Δηλαδή φάκελοι οι οποίοι τοποθετημένοι ο ένας δίπλα στον άλλο σε ευθεία γραμμή θα είχαν μήκος 454 μέτρα. Αυτό το Αρχείο, όπως είπατε, καλύπτει την περίοδο 1684-1864 δηλαδή την περίοδο της Βενετοκρατίας, των Γάλλων Δημοκρατικών, των Ρωσοτουρκικών, της Επτανήσου Πολιτείας, των Αυτοκρατορικών Γάλλων και της Αγγλικής προστασίας έως την ένωση με το ελληνικό Κράτος. Το σύνολο αυτού του Αρχείου ταξινομήθηκε σε 15 θεματικές ενότητες, κατά κυριαρχία ή θεσμό, αντίστοιχους φακέλους και υποφακέλους και περιγράφεται με έναν λιτό τρόπο στο Οργανόγραμμα. Συγχρόνως συντάχτηκαν 8.473 δελτία που δίνουν λεπτομερέστερες πληροφορίες κατά μονάδα του Οργανογράμματος. Έτσι ο χρήστης έχει εικόνα των θεματικών ενότητων και των αντίστοιχων φακέλων και υποφακέλων και μπορεί να αντλήσει τις πληροφορίες από τα δελτία για τη μονάδα που επιθυμεί. Συγχρόνως, έχοντας να κάνουμε με ένα σύστημα πληροφορικής, μπορεί ο ερευνητής να θέτει ερωτήματα χρησιμοποιώντας την μηχανή αναζήτησης. Το σύστημα είναι έτοιμο να «ανέβει» στο διαδίκτυο.

Ποια ήταν η κατάσταση του Αρχείου πριν την κεφαλαιώδη καταγραφή του;

Δεν θα αναφερθώ στην ιστορία του Αρχείου τον 19ο αιώνα. Θα σταθώ όμως στον σημαντικότερο ίσως αρχειονόμο που πέρασε ποτέ από τη Λευκάδα τον αυτοδίδακτο Γεώργιο Γρηγορίου Παρίση (1927-1964) ο οποίος ήταν αρχειοφύλακας από το 1927 έως το 1962. Αυτός τοποθέτησε ένα μεγάλο μέρος του Αρχείου σε έναν χώρο του παλαιού κτιρίου των παλαιών Δικαστηρίων, όπου είναι και τώρα, και προσπάθησε να το τακτοποιήσει και να βάλει επιγραφή σε κάθε φάκελο. Ο χώρος ήταν άθλιος όπως έχει περιγραφεί από τους ανθρώπους που δούλεψαν εκεί, οι οποίοι τον χαρακτήριζαν τρώγλη. Αυτός ο άνθρωπος μετέτρεψε αυτήν την τρώγλη σε μια πνευματική εστία και στάθηκε δίπλα στους μεγάλους ιστορικούς της Λευκάδας Σπυρίδωνα Βλαντή, Κωνσταντίνο Μαχαϊρά, Πάνο Ροντογιάννη, Νίκο Σβορώνο (στα νεα-

Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, μιλά για το βιβλίο

Οθωμανικές πηγές για τη νεώτερη ιστορία της Λευκάδας

ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «ΟΘΩΜΑΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΩΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ».

Με αφορμή αυτή την έκδοση ο Λευκαδίτης Ιστορικός, Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης παραχώρησε συνέντευξη στο «Λ.Λ.», καθώς με την έκδοση του βιβλίου ολοκληρώθηκε η υλοποίηση του σχεδίου που είχε εκπονηθεί στο τέλος του 2009, το οποίο περιλάμβανε επίσης την ταξινόμηση και κεφαλαιώδη καταγραφή του Αρχείου της Λευκάδας για την περίοδο 1684-1864 και την έκδοση του βιβλίου «Τραγούδια και χοροί της Λευκάδας».

νικά του χρόνια), Σπύρο Ασδραχά και όλους τους νεότερους μέχρι το 1962. Μετά τον Παρίση δεν προχώρησε ποτέ η διαδικασία ταξινόμησης και καταλογγράφησης, έστω στοιχειώδης, του Αρχείου, υπήρξε μία εγκατάλειψη της προσπάθειας και του Αρχείου και καταστροφής υλικού εξαιτίας της υγρασίας.

Έγιναν ενέργειες για τη βελτίωση της κατάστασης του Αρχείου και την επίλυση των προβλημάτων;

Την περίοδο από το 1986 και ύστερα, με υπεύθυνο τον αποσπασμένο φιλόλογο Δημήτρη Τσερέ, προσπαθήσαμε να κινητοποιήσουμε το Υπουργείο Παιδείας να δώσει κάποια χρήματα ώστε να συγκροτηθεί ένα συνεργείο ταξινόμησης και ευρετηρίασης του Αρχείου. Τότε ήρθαν δύο αποστολές υπό τον ιστορικό Αντώνη Πάρδο χωρίς όμως η προσπάθεια αυτή να έχει ολοκληρωμένα αποτελέσματα ούτε και τη δέουσα συνέχεια. Έτσι έμειναν τα πράγματα σε ένα επίπεδο που δεν μπόρεσε να αγγίξει ποτέ αυτό της εποχής Παρίση, διότι με τις μεταφορές του Αρχείου και τις παρεμβάσεις των ανθρώπων που προσπάθησαν να ταξινομήσουν το Αρχείο μπερδεύτηκε ακόμη περισσότερο και έτσι δεν είχαμε πια ούτε τις δυνατότητες πρόσβασης στο υλικό που είχαν οι ερευνητές κατά τη δεκαετία του 1960. Αυτή η κατάσταση ήταν πολύ στενάχωρη και γίνονταν προσπάθειες να φιλοτιμησουμε τη κεντρική υπηρεσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους, την τοπική κοινωνία και τους άρχοντες της, Βουλευτές, Νομάρχες, Δημάρχους κτλ και να ενημερώσουμε για την κατάσταση του Αρχείου κατά τη διάρκεια των συνεδρίων και των συμποσίων της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών τους επιστήμονες που καλούσαμε στη Λευκάδα για να πάρουν μέρος. Έτσι δημιουργήθηκε μία πίεση προς όλες αυτές τις κατευθύνσεις για να αντιμετωπιστεί αυτή η δυσάρεστη κατάσταση.

Έτσι φτάνουμε στον Δεκέμβριο του 2009 και την ενεργοποίηση της τότε Νομαρχίας;

Τον Δεκέμβριο του 2009 ο τότε Νομάρχης Λευκάδας Κώστας Αραβανής μου ανακοίνωσε πως μπόρεσε να βρει κάποια χρήματα για να στηρίξει πολιτικά - πολιτισμικά έργα και την πρόθεσή του να εντάξει την ταξινόμηση του Αρχείου της Λευκάδας στις προτεραιότητές του.

Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών ανέλαβε την υλοποίηση του έργου;

Το έργο της ταξινόμησης και ευρετηρίασης ανατέθηκε στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών που διαχειρίστηκε το έργο. Αναζητήσαμε άνεργους συναδέλφους που θα μπορούσαν να έρθουν στη Λευκάδα για ένα χρόνο και να αναλάβουν το έργο. Βρέθηκαν οι τρεις συνάδελφοι Χριστίνα Παπακώστα, Γιώργος Βιολιδάκης και Σωτήρης Κουτμάνης. Η Ευτυχία Λιάτα, Διευθύντρια Ερευνών στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, ανέλαβε την ευθύνη να συντονίσει αυτήν την ομάδα ως επιστημονικός υπεύθυνος εκ μέρους του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, χωρίς αμοιβή. Το έργο πλήρωσε μόνο τις μεταβάσεις της μία φορά το μήνα στη Λευκάδα. Η Ε. Λιάτα είχε μεγάλη εμπειρία σε πολλά Αρχεία και μπορούσε να σχεδιάσει, να οργανώσει και να φέρει σε πέρας αυτή την εργασία. Αντίστοιχα οι τρεις άλλοι συνάδελφοι έχουν κάνει σπουδές και έρευνες στη Βενετία και είχαν δουλέψει σε κατάταξη Αρχείων. Ήταν λοιπόν τα κατάλληλα πρόσωπα.

Τους 14 μήνες που η ομάδα εργάστηκε στη Λευκάδα είχε τη στήριξη των φορέων και της τοπικής κοινωνίας; Το μέγεθος και η σημαντικότητα του έργου που συντελούνταν είχαν γίνει αντιληπτά;

Οι φίλοι μας στη Λευκάδα τους νοίκιασαν σπίτια με όσο το δυνατόν πιο χαμηλό ενοίκιο, καθώς τα χρήματα τα οποία έπαιρναν επαρκούσαν ίσα ίσα για να ζήσουν. Σε αυτές τις περιπτώσεις χρειάζεται και η ηθική συμπαράσταση και κυρίως η τεχνική υποστήριξη. Χρειαζόταν μία επαρκής τεχνική υποστήριξη και μία πιο εμφανής συναντίληψη για αυτό που γινόταν. Γνωρίζετε πολύ καλά ότι οι δρόμοι του ιστορικού και του αρχειονόμου είναι μοναχικοί και δεν πρέπει να περιμένουμε ούτε ενδεχομένως να επιζητούμε το θόρυβο γύρω από τη δουλειά μας. Το αποτέλεσμα μετράει. Όταν έκλεισε η συμφωνία Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών είχα παραχωρήσει συνέντευξη στην εφημερίδα σας, στη δημοσιογράφο Βιβιάννα Βαρδή, αναφερόμενος σε αυτό το έργο και είμαι πολύ ευχαριστημένος που σήμερα

που μιλάμε δεν διαψεύστηκε σχεδόν τίποτα από εκείνο τον σχεδιασμό - σχεδόν όνειρο - για την ολοκλήρωση του έργου.

Το έργο ολοκληρώθηκε αρχές του 2011;

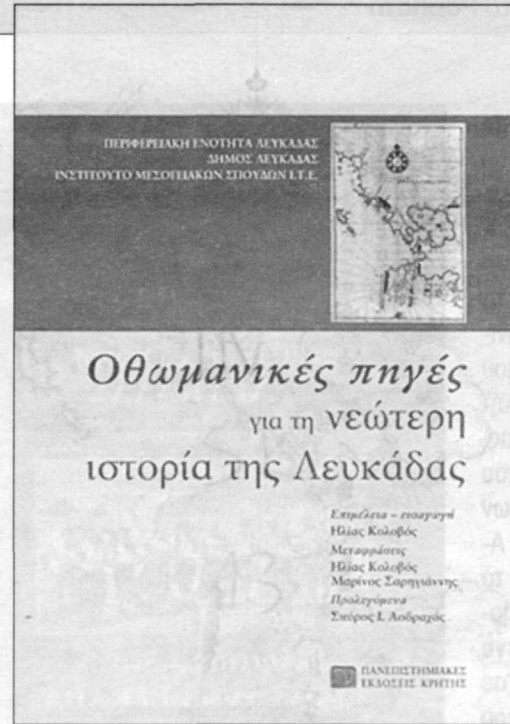
Το έργο ολοκληρώθηκε μέχρι και τις λεπτομέρειές του στις αρχές του 2011. Παραδόθηκε 31/12/10 στη Νομαρχία σύμφωνα με τη συμφωνία και έληξε λογιστικά. Οι συνάδελφοι παρέμειναν για λίγο καιρό ακόμα, ώστε να κάνουν κάποιες εσωτερικές βελτιώσεις, κάποιες τελευταίες πινελιές. Η ηλεκτρονική βάση δημιουργήθηκε με το σύστημα File Maker και τον Απρίλιο του 2011 παραδόθηκε στην τοπική υπηρεσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους της Λευκάδας και στην Κεντρική της Αθήνας.

Κρίνετε ότι η δουλειά της καταγραφής έχει αποδώσει καρπούς;

Η κατάσταση του Αρχείου θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σύμφωνα με τους κανόνες της Αρχειονομίας και των δυνατοτήτων εξυπηρέτησης των ερευνητών, παρόλη τη στενότητα του χώρου, ως άριστη με την έννοια ότι όλα τα πράγματα είναι τοποθετημένα σε φακέλους που είναι τοποθετημένοι πάνω σε ράφια δεξίον. Υπάρχουν οδηγίες για τα διάφορα τμήματα του Αρχείου επομένως κάθε άνθρωπος που θα έρθει αφού δει την κεφαλιώδη καταγραφή του Αρχείου και τα εσωτερικά δελτία, που γίνονται προσιτά με την αναζήτηση να μπορεί να βρει τους ζητούμενους φακέλους και υποφακέλους για να τους μελετήσει. Δημιουργήθηκε επομένως μία υποδομή που μπορεί να στηρίξει τις σημερινές και αυριανές ερευνητικές ζητήσεις.

Επιδέχεται βελτιώσεις;

Βεβαίως. Η δουλειά της Ε. Λιάτα και των συ-

νεργατών της, στον ένα χρόνο που είχαν στη διάθεσή τους, έφτασε σε αυτό το σημείο. Από εκεί και πέρα αν το Αρχείο αποκτήσει τους κατάλληλους υπαλλήλους θα μπορεί να κάνει για τις επόμενες θεματικές ενότητες αναλυτικότερα ευρετήρια, οπότε η αναζήτηση του ερευνητή θα γίνεται ευκολότερα. Υπάρχει μία μεγάλη εκκρεμότητα που ελπίζουμε να θεραπεύσει η Κεντρική Υπηρεσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους. Η ανάρτηση στο διαδίκτυο

της όλης καταγραφής και αποδελτίωσης για να την έχει στη διάθεσή του ο χρήστης όχι μόνο από τον υπολογιστή του Αρχείου της Λευκάδας, αλλά από τον υπολογιστή του. Σε αυτό το θέμα υπάρχει μια μεγάλη καθυστέρηση. Μας υπόσχονται οι υπεύθυνοι των Γενικών Αρχείων του Κράτους τους οποίους ενοχλούμε, ότι θα τελειώσει κάποτε αυτή η ιστορία. Ελπίζουμε αυτό να γίνει σύντομα.

Τον Ιούλιο εκδόθηκε το βιβλίο «Οθωμανικές πηγές για τη νεώτερη ιστορία της Λευκάδας». Πως φτάσαμε να έχουμε σήμερα στα χέρια μας αυτό το βιβλίο;

Είναι ευκαιρία να τιμήσουμε τον Σπύρο Ασδραχά που τον θεωρώ τον μεγαλύτερο εν ζωή Έλληνα ιστορικό. Από την δεκαετία του 1950 που πρωτομπήκε στο Αρχείο εντόπισε τα οθωμανικά έγγραφα που υπήρχαν, ιδιαίτερα αυτά της Κόκκινης Εκκλησίας. Ο Σ. Ασδραχάς από τότε, όπως άλλωστε σε όλη του τη σταδιοδρομία, προσπάθησε να πλησιάσει τις οθωμανικές πη-

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΑΧΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΟΥΤΕ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΣ ΝΑ ΕΠΙΖΗΤΟΥΜΕ ΤΟ ΘΟΡΥΒΟ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΜΑΣ. ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΕΤΡΑΕΙ

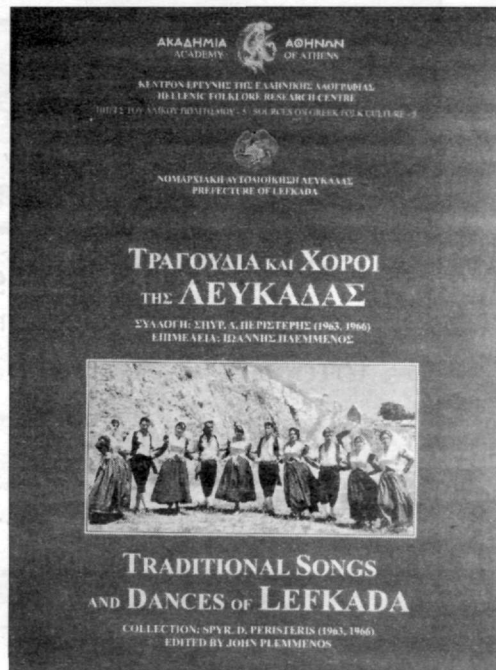
Κάθε μέρα φρέσκα για σας

ΦΟΥΡΝΟΣ ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ

Γ. Μεγά 182

Τηλ: 2645300888 • 6944849537

γές και να τις εκμεταλλευτεί για τη νεοελληνική ιστορία, έστω και αν δεν ήταν οθωμανολόγος. Το ίδιο φυσικά ίσχυε για τη λευκαδίτικη ιστορία. Για παράδειγμα είναι ο άνθρωπος που το 1960 δημοσίευσε ένα οθωμανικό έγγραφο του 15ου αιώνα που μας έλυσε ένα από τα προβλήματα της λευκαδίτικης ιστορίας, το πρόβλημα της θεωρίας του Βλαντή για τον εποικισμό των Σφακιωτών από Σφακιανούς. Αποδείχτηκε λοιπόν με εκείνο το έγγραφο ότι οι Σφακιώτες υπήρχαν πριν από τον υποτιθέμενο κρητικό εποικισμό του 17ου αιώνα. Άρα είναι προγενέστερο το τοπωνύμιο Σφακιώτες από τότε που υποτίθεται ότι ήρθαν από την Κρήτη κάποιοι Κρητικοί όταν έπεσε η Κρήτη, αλλά δεν είναι αναγκαστικά Σφακιανοί και πάντως δεν έδωσαν το όνομά τους στους Σφακιώτες. Ο Σ. Ασδραχάς δημοσίευσε αυτό το κείμενο και μας απάλλαξε από μία παρανόηση της λευκαδίτικης ιστορίας και από τότε είχε στο μυαλό του ότι κάτι τέτοιο πρέπει να γίνει συνολικά, όχι μόνο με τα οθωμανικά έγγραφα του Αρχαιοφυλακείου της Λευκάδας, αλλά να βρεθούν κατάστιχα και έγγραφα από τα Αρχεία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας της Κωνσταντινούπολης, της Άγκυρας και της Σόφιας. Έψαχνε πάντα τον άνθρωπο που θα έκανε αυτή τη δουλειά και το βρήκε στο πρόσωπο της μαθήτριάς του και Διευθύντριας Ερευνών στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών Ευαγγελίας Μπαλά η οποία φρόντισε να μας έρθουν δύο Τούρκοι ιστορικοί-οθωμανολόγοι στο Δ' Επτανησιακό Συνέδριο (1993) στη Λευκάδα. Η Ε. Μπαλά λόγω φόρτου εργασίας και πολλών υποχρεώσεων δεν μπόρεσε να συνεχίσει το έργο. Αναζητήθηκαν άλλες λύσεις, ο Σ. Ασδραχάς το έλεγε παντού, όπως το λέγαμε και άλλοι Λευκαδίτες ιστορικοί. Έγινε τότε (2008-2009) μια προσπάθεια από τον Αντινομάρχη Λευτέρη Αραβανή, ο οποίος προσπάθησε μέσω του Αναπληρωτή Καθηγητή Θανάση Καλαφάτη να ξεκινήσει το έργο με φορέα υλοποίησης το Πανεπιστήμιο Πειραιά. Η προσπάθεια αυτή δεν προχώρησε, γιατί τα έργα αυτά έχουν ένα μεγάλο διοικητικό βάρος, το οποίο αν δεν αναληφθεί, το έργο δεν προχωρά. Στη συνέχεια ανέλαβα να το συντονίσω και ήρθα σε επαφή παρουσία του Σ. Ασδραχά με

τους συναδέλφους της Κρήτης που έχουν επικεφαλής τον Ηλία Κολοβό Επίκουρο Καθηγητή Πανεπιστημίου Κρήτης και συμφωνήσαμε. Ζήτησαν να πάρουν το πρόγραμμα στην Κρήτη και υποχωρήσαμε μετά χαράς αρκεί να γινόταν το έργο. Έτσι τα χρήματα δόθηκαν εκεί και το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας ανέλαβε σε συμφωνία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λευκάδας.

Τότε συγκροτήθηκε η ομάδα του καθηγητή Οθωμανικής Ιστορίας Ηλία Κολοβού;

Μια ομάδα με επικεφαλής τον Η. Κολοβό έφερε σε πέρας το έργο του εντοπισμού και φωτογράφησης του αρχαικού υλικού στα τουρκικά αρχεία, τη μεταγραφή και μετάφρασή του στην ελληνική γλώσσα και την τεκμηρίωσή του με όσα στοιχεία μπορούσαν να αντληθούν από τη βιβλιογραφία. Χρησιμοποίησαν φυσικά και τη λευκαδίτικη βιβλιογραφία την οποία τους κάναμε όσο μπορούσαμε προσιτή. Χάρη στην «Ιστορία της Νήσου Λευκάδος» του Π. Ροντογιάννη και τις μελέτες του Σ. Ασδραχά είχαμε μία καλή γνώση αυτής της περιόδου. Ο Η. Κολοβός και οι συνεργάτες του αναγνώρισαν τη βοήθεια του βιβλίου του Ροντογιάννη στην τεκμηρίωση του υλικού. Με αυτό τον τρόπο φτάσαμε σε αυτό το σπουδαίο, κατά τη γνώμη μου, βιβλίο που είχαμε τη χαρά να το δούμε να ολοκληρώνεται στις μέρες μας.

Συμφωνείτε ότι η οθωμανική περίοδος της Λευκάδας, όπως και άλλων περιοχών έχει παραμεληθεί ή και σκόπιμα σε κάποιο βαθμό αποσιωπηθεί;

Ο Σ. Περιστέρης ήρθε στη Λευκάδα το 1966 με το μαγνητόφωνό του και ηχογράφησε σε χωριά της Λευκάδας τραγούδια για όλους τους τομείς του ανθρώπινου βίου. Όλο αυτό το σπουδαίο υλικό αξιοποιήθηκε.

Συμφωνώ. Το 1993 στο παραπάνω Συνέδριο είχαμε καλέσει δύο Τούρκους ιστορικούς και δεν μπόρεσαν να έρθουν γιατί δεν τους έδωσαν βίζα και έτσι η Ε. Μπαλά και ο Σ. Ασδραχάς έφτιαξαν περιλήψεις των ανακοινώσεών τους οι οποίες διαβάστηκαν στο συνέδριο και δημοσιεύτηκαν. Τότε δεν έγινε δεκτό με πολύ ενθουσιασμό το ότι φέρναμε Τούρκους ιστορικούς. Ήταν εποχή εθνικιστικών εξάρσεων στην περιοχή μας. Υπήρχε πάντα μία προκατάληψη, αν και τα τελευταία χρόνια λιγόστεψε. Ενδεικτικό είναι ότι πέρα από τους οθωμανολόγους μας με τις ιστορικές και τεκμηριωτικές τους προσεγγίσεις, το Υπουργείο Πολιτισμού κατέγραψε πρόσφατα σε ένα βιβλίο τα μνημεία της οθωμανικής ιστορίας που υπάρχουν στον ελληνικό χώρο.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί καλή αφορμή για να εστιάσουμε στην οθωμανική περίοδο, να ασχοληθούμε και να αναδείξουμε τα οθωμανικά κατάλοιπα στη Λευκάδα, όπως πχ το οθωμανικό υδραγωγείο;

Βεβαίως. Γνωρίζετε ότι πρόσφατα ο φίλος Δ. Τσερές και ο πολύτιμος Νίκος Βαγενάς έκαναν μία προσπάθεια και φωτογράφησαν και δημοσίευσαν στο διαδίκτυο τις βάσεις του οθωμανικού υδραγωγείου στη λιμνοθάλασσα. Ό,τι άλλο υπάρχει, καλό είναι να βρεθεί. Θα είναι πολύ καλό να αναδειχτεί η παρουσία μνημείων που θυμίζουν το τουρκικό πέρασμα από τη Λευκάδα.

Στο πλαίσιο των στόχων που τέθηκαν τον Δεκέμβριο του 2009 εντάσσεται και η έκδοση του βιβλίου «Τραγούδια και χοροί της Λευκάδας» που κυκλοφόρησε το 2010.

Η επιλογή του Κώστα Αραβανή, των τότε Αντινομάρχων του Λ. Αραβανή, του πολύκλαυστου Σπύρου Ρεκατσίνα και του Γεράσιμου Γληγόρη άνοιξε ένα παράθυρο για το λευκαδίτικο πολιτισμό. Ανάμεσα στα έργα που σχεδιάστηκαν ήταν και η έκδοση των δημοτικών τραγουδιών της Λευκάδας για τα οποία γνωρίζαμε ότι υπάρχει συγκεκριμένο μαγνητοφωνημένο υλικό. Σε συνεργασία με την Ευαγγελία Σταύρακα, που τότε προϊστάτο των διοικητι-

κών υπηρεσιών για τον πολιτισμό στη Νομαρχία Λευκάδας, ανοίξαμε και αυτό το θέμα και συνεργαστήκαμε με την μεγάλη παρακαταθήκη λαογραφικού υλικού, το Κέντρο Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών και την Διευθύντρια του Αικατερίνη Πολυμέρου Καμηλάκη και έτσι κυκλοφόρησε ένα βιβλίο με cd. Περιέχει το σύνολο των μαγνητοφωνημένων δημοτικών τραγουδιών της Λευκάδας που έχει η Ακαδημία Αθηνών. Πρόκειται για τη μαγνητοφώνηση του 1963, όταν ο δάσκαλος Άγγελος Φίλιππας πήγε στην Αθήνα και παρουσιάστηκε στον Σπύρο Περιστέρη και επί τόπου τραγούδησε λευκαδίτικα τραγούδια. Ο Σ. Περιστέρης ήρθε στη Λευκάδα το 1966 με το μαγνητόφωνό του και ηχογράφησε σε χωριά της Λευκάδας τραγούδια για όλους τους τομείς του ανθρώπινου βίου. Όλο αυτό το σπουδαίο υλικό αξιοποιήθηκε. Στο βιβλίο μεταγράφονται και υπομνηματίζονται τα κείμενα, ενώ περιλαμβάνεται γλωσσάριο και άλλες χρήσιμες πληροφορίες για τα δημοτικά τραγούδια της Λευκάδας που μαγνητοφωνήθηκαν πριν από μία πεντηκονταετία, τότε που η παράδοση δεν είχε ακόμη χαλαρώσει.

Με την έκδοση του βιβλίου «Οθωμανικές πηγές για τη νεώτερη ιστορία της Λευκάδας» ολοκληρώθηκε η υλοποίηση του σχεδιασμού που είχε γίνει το 2009. Πως κρίνετε την όλη διαδικασία και το τελικό αποτέλεσμα;

Για αυτές τις προσπάθειες και την κατάντησή τους είμαι και προσωπικά πολύ χαρούμενος, καθώς ολοκληρώθηκαν έγκαιρα και όπως τις είχαμε σχεδιάσει. Φτάσαμε σε ένα αίσιο τέλος και για τους τρεις στόχους που τέθηκαν. Η τοποθέτηση πόρων από τις πολιτικές ηγεσίες σε τομείς που δεν φαίνονται πρώτης προτεραιότητας και λαοφιλείς, μπορεί να δικαιώνεται μόνο από το άριστο αποτέλεσμα στην ώρα του και δίνει το δικαίωμα σε αυτούς που αναθέτουν και σε εκείνους που εκτελούν να θεωρούν ότι ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες της κοινωνίας, η οποία στήριξε οικονομικά τα έργα και απολαμβάνει τα αποτελέσματά τους.